

BELGRAD KALESİ

Belgrad Kalesi'nde bakımsız bir türbede yatan Mora Fatihî Damat Ali Paşa'ya ağıt.

Bu şiir, Fransa dönüşü Belgrad'da iki günlük bir kalışım sırasında Belgrad Kalesi'ni gezerken bir Yugoslavyalı gencin Belgrad Fatihî Ahmet Paşa diye tanımladığı bir mezarın uyandırdığı duygular üzerine yazılmıştı. Sonradan öğrendiğime göre bu mezarda yatanın Ahmet Paşa olmayıp Mora Fatihî Damat Ali Paşa olduğu meydana çıktı. Bu yüzden şiirde değişiklik yapıldı ve şiir Ali Paşa üzerine düzenlendi. Bu suretle tarihi bir gerçek de kanıtlanmış oldu.

Belgrad kalesinde Ali Paşa
Taştan bir mezar içinde uyur...
Belgrad kalesinde Ali Paşa,
Mumları yanmayan bir türbede,
Kimsesiz ve unutulmuş durur!...

Uyan Ali Paşa uyan!
Padişah'tan gelmiş ferman,
Akıncılar yola çıkmış,
Bir ünlü donanma geçiyor bak,
Atlas yelkenleriyle Tuna'dan!

Kale burçlarında duyduğun
Urfa'nın dağları dumanlı dağlar,
Anam ağlar, bacım ağlar, sağdıcım ağlar,
Pembe yeldirmeli kızdır vurulduğun,
Pınar başında bulduğun,
Pınar başında bıraktığın...

Sivas seslenir, Kars seslenir, Muş uyanır,
Belgrad'da kale burçlarında...
Buna can mı yeter, yürek mi dayanır;
Kale burçlarında Konya,
Kale burçlarında Karaman,
Kale burçlarında Muğla,
Bahçe bahçe, çiçek çiçek,
Meydan meydan, duman duman,
Düşe gelir, dile gelir, gönüle gelir...

Hey... Ali Paşa, Ali Paşa
Belgrad kalesi nerde, Ağrı nerde, Haymana nerde?
Çoluk çocuk, kardaş nerde?
Baba nerde, ana nerde?
Bursa'nın kapalı çarşısı nerde?
İstanbul'un kuleleri,
Yahıları, sarayları,
Yılları, mevsimleri,
Günleri ayları nerde?
Üç çanaklı minareleriyle kubbesinde
Yüzyılların tapındığı,
Kapılarından sultanların geçtiği,
Sırma kaftanlı sadrazamların,
Ak tuğlu vezirlerin dizildiği,
Beylerbeylerinin saf durduğu,
Sefer namazları kıldığımız,
Edirne nerde, Selimiye nerde?
Dal gibi dağ gibi pehlivanların güreştiği
Sarayı, Kırkpınar nerde?
Tuğralı topların geçtiği,
Suların süsü,
Meriç köprüsü?
Sipahiler, yeniçeriler,
Tuğlar, kavuklar,
Gürzler, mızraklar, kalkanlar,
Sancaklar, bayraklar, nişanlar,
Şehitler, gaziler nerde?
Zaferler, şanlar nerde?

Uyan Ali Paşa uyan,
Padişah'tan gelmiş ferman,
Akıncılar yola çıkmış
Bir ünlü donanma geçiyor bak,
Atlas yelkenleriyle Tuna'dan!...

Bilir misin Zigetvar'ı, Mohacı?
Macar ovalarından geçtin mi?
Kentler içinde, ülkeler içinde
Viyana'yı seçtin mi?
Sular da sular içtin mi?
Ölümden beter, ayrılıktan acı?
Preveze'de sevindin, Plevne'de üzüldün mü?
Gördün mü bozgunlar, bozgunlar,
Kışlar, kıtlıklar, açlıklar,
Her şeylerin kül olduğu,
Kalplerin, yüzlerin solduğu,
Yangınlar, yangınlar gördün mü?
Kağnılar ve çürük arabalar içinde aç,
İhtiyar kadınların haydadığı,
Hasta gelinler ve donmuş çocuklarla bir,
Yoksul Anadolu'ya döndün mü,
Kırık dökük, paramparça
Balkan harplerinde iki büklüm,
Elsiz, ayaksız ve başsız
Bir orduya üzüldün mü?
Bizimle miydin İnönü'de, Sakarya'da?
Bilirim biliyorum ki ilk girendin
Kurtuluşunda İzmir'in o gün;
Yanı başında, ruhunda, kafasında
İçindeydin Atatürk'ün...
Ve sonra
Urumeli türkülerinde bulduk seni,

Bir özlem kadar eskiydin,
Bir özlem kadar yeni!...
Belgrad kalesinde Ali Paşa,
Taştan bir mezar içinde uyur;
Belgrad kalesinde Ali Paşa,
Mumları yanmayan bir türbede,
Kimsesiz ve unutulmuş durur;
Şimdi Ali Paşa'nın topları yok;
Ali Paşa'nın Rimski Bunar'dan içen yiğitleri,
Tozu dumana katan atları,
Serdengeçtileri, mehterleri,
Vezirleri, sultanı yok,
Mührü yok, fermanı yok;
Cübbesi, seccadesi,
Tebhihi, Kur'anı yok;
Sırmaları, nişanları,
Kılıçları, kaftanları,
Gücü yok, dermanı yok...
Belgrad kalesinde Ali Paşa,
Taştan bir mezar içindedir.
Belgrad kalesinde Ali Paşa
Toprağa, nehirlere akmış
Ve eski rüzgârlara sinmiş
Fetih günlerindedir...
Uyan Ali Paşa, uyan!
Padişah'tan gelmiş ferman,
Akıncılar yola çıkmış,
Bir ünlü donanma geçiyor bak
Atlas yelkenleriyle Tuna'dan!...
1962 (Orhan ÜLKÜLÜ)

Not: Şiirde adı geçen Mora Fatihî Damat Ali Paşa'nın ve iki Osmanlı Paşasının gömülü olduğu türbenin 2003 yılında Türkiye'nin Belgrad Büyükelçiliği ve bazı işadamlarının katkılarıyla onarılmış olduğunu büyük mutlulukla yeni öğrendim. Türk milletinin kahraman evlatlarına göstermiş olduğu bu vefa övgüye değer bir kadirşinaslıktır.